

in totaal ca. 40 km af, zich in leven houdend met jonge bamboespruiten, planten en wat meegenomen rijst, 'die echter', aldus later Portier, 'zuur werd (alles was natuurlijk doorweekt) en ons ziek maakte. Verder kregen kapitein van Hemert malaria, Schuurman *Burma-fever* en ik een infectie aan mijn been.'¹ Na die twaalf dagen kwamen zij in contact met een Karèn die hen naar een dorps hoofd bracht dat enig Engels sprak en hen, al hadden de Japanners voor hun uitlevering een beloning in het uitzicht gesteld, door gidsen naar een Karèn-district liet brengen waar zij verspreid werden ondergebracht. Daar bleven zij meer dan een half jaar wonen. In juli '43 kwamen zij weer bijeen en in september sloten zij zich, wetend dat de Japanners jacht op hen maakten, op aanraden van Karèn-hoofden bij een roversbende aan van een kleine driehonderd man, welke tal van acties tegen de Japanners uitvoerde waaraan zij deelnamen. In december '43 voegde zich een vijfde Knil-militair bij hen, sergeant G. Knoester. Deze was eind november '42 samen met drie officieren ontsnapt – die drie waren na enkele dagen gegrepen (zij werden door de Japanners doodgeschoten) maar Knoester had zich weten te redden, had zich bij een guerrillagroep van de Karèns aangesloten en was er na een jaar in geslaagd, het groepje van kapitein van Hemert te vinden. Dat werd kleiner omdat soldaat Hoffman weigerde (wij weten niet waarom) het gezag van kapitein van Hemert langer te erkennen.

In de eerste zes maanden van '44 versterkten de Japanners hun druk op de gebieden der Karèns, zulks ook in verband met het feit dat de Britten tot een offensief in Birma in staat bleken (een offensief, dat mislukte). '*Kampong*-hoofden', aldus Portier, 'werden gemarteld en afgemaakt, elke eigenaar van een Brits geweer werd gruwelijk vermoord en inclusief zijn huis en have verbrand.'² Van Hemert, Portier, Schuurman en Knoester kwamen in steeds groter moeilijkheden te verkeren, aangezien het hun duidelijk werd dat sommige Karèn-hoofden hen wilden uitleveren. In juli '44 moesten zij vluchten, 'de aanhoudende regen, nieuwe malaria-aanvallen en het slechte voedsel verergerden onze toestand.'³

Op 31 juli werden zij na een klopjacht, waaraan Birmanen met honden deelnamen, aan de rand van een diep ravijn gearresteerd, 'gebonden met gespleten bamboe, afgeranseld door de woedende Japanse korporaal' en voor een Japanse officier gebracht die 'weigerde te geloven dat hij te doen had met Nederlandse ontsnapte krijgsgevangenen. Van Hoffman was

¹ E. F. Portier: 'Verslag' (z.d.), p. 1. (IC, 81 295). ² A.v., p. 3. ³ A.v., p. 4.